

Stockbåt i Färmsnäs, Mockfjärd.

Dendrokronologisk datering

Torbjörn Axelson, april 2010

Stockbåten på sidan med aktern närmast och den trasiga fören delvis skydd

Provtagning med tillväxtborr snett genom fören. (Foto Sören Mård)

Stockbåten. 370cm lång, 56-61 cm bred och 25 cm djup (yttre mått)

Den 13 april 2010 begav jag mig tillsammans med Sören Mård till en plats i Färmsnäs by i Mockfjärd ([60°31'21"N, 14°59'15"E](https://www.google.com/maps/place/60°31'21\)), för att ta prov för dendrokronologisk datering av en stockbåt, som numer låg utanför ett uthus, men som enligt uppgift, liksom av skicket på virket att döma, tills nyligen förvarats inomhus. Tre prov togs med tillväxtborr. Ett ca 200 mm långt prov togs något snett genom fören för att få de äldre ringarna. I detta prov saknades åtskilliga centimeter ved ut till vankant och även ett okänt antal ringar in till mærg. De två andra proven togs på ställen där vedytan/vankanten föreföll intakt, och endast barken skalats bort. Dessa prov var 67 respektive 40 mm. Alla prov kunde självständigt dateras mot lokala referenskurvor för tall. Yttersta ring, vid vad som torde vara vankant, är troligen ej fullt færdigbildad, och från 1833 (prov 2 taget i den bortspræckta delen av fören), medan det andra vankantsprovet har yttersta tydliga ring för 1830, och där utanför ett fåtal otydliga/omätbara ringar. Det torde kunna förmodas att trädet var grönt när det fælldes för detta ändamål, eftersom en torraka brukar innehålla sprickor, som torde göra virket otjænligt för detta ändamål. Det bör dærför kunna antas att båten (börjat) tillverkats sensommaren 1833 eller möjligen 1834.

Mätvärden i heidelbergformat:

HEADER:
Length=0
Location=Stockbåt på gård i Färmsnäs, Mockfjärd, Dalarna
COUNTRY=Sweden
Elev=200m
EarthCoord=6031N1459E
Name=T. Axelson
SPECIESCODE=PISY
SPECIESNAME=Pinus sylvestris
COMMENT=60°31'21"N, 14°59'15"E

HEADER:
KeyCode=MfFrSBlA
Length=191
DateEnd=1660
provet taget ca 20 grader snett, varför de uppmätta ringbredderna är något större än de verkliga.
Korrelationsvärdet för de äldsta 20 ringarna är så lågt att fel kan misstänkas.

DATA:Tree

351	275	239	218	166	176	175	134	121	102
133	134	0	108	103	113	112	141	129	143
156	161	184	175	174	184	208	181	160	123
135	147	169	147	137	141	157	154	116	110
105	97	115	143	119	114	114	133	129	178
165	172	150	110	121	123	150	130	112	89
153	128	113	109	129	116	101	103	103	104
122	139	103	96	90	107	113	107	105	89
102	83	88	68	62	76	73	76	93	95
124	131	115	102	111	118	102	143	130	74
68	78	95	67	68	103	96	86	89	88
71	92	96	102	78	105	95	99	68	62
63	69	49	51	73	61	52	33	24	30
66	57	55	72	67	57	68	68	52	52
64	49	38	72	57	49	62	87	70	55
66	84	52	79	71	74	75	67	56	77
67	70	86	60	82	109	83	82	74	67
75	50	48	61	57	59	45	62	64	79
64	65	65	46	58	64	57	42	37	46
61	0	0	0	0	0	0	0	0	0

HEADER:
KeyCode=MfFrSBlb
Length=184
DateEnd=1833
yttersta ring (=y mätta) ev ofullständig

DATA:Tree

58	48	55	43	49	58	58	37	36	38
46	44	42	40	49	55	54	45	46	38
50	28	35	37	30	38	45	46	44	54
43	36	40	46	51	38	46	49	44	54
56	61	47	39	42	27	26	44	44	37
50	35	42	35	22	24	28	25	25	19
22	36	26	29	20	23	29	22	10	15
29	38	29	19	26	26	28	54	59	43
46	36	34	31	32	39	28	25	31	27
24	20	25	32	30	28	24	24	43	37
33	31	36	36	38	40	40	37	35	35
37	36	40	36	38	37	44	42	35	33
31	29	36	38	28	24	40	38	49	35
24	26	31	25	30	33	32	30	29	33
27	28	37	37	29	27	20	20	32	29
23	31	29	26	33	33	18	25	20	28
33	29	28	29	25	26	33	27	29	36
25	22	27	30	14	20	43	32	31	33
30	36	31	23	0	0	0	0	0	0

HEADER:
KeyCode=MfFrSBlc
Length=121
DateEnd=1830
+ fåtal osäkra yttersta, omätta ringar.

DATA:Tree

33	48	43	34	27	37	36	32	14	21
31	26	34	40	34	34	34	43	43	40
49	32	36	27	31	30	21	26	19	25
17	18	23	43	30	36	27	28	45	30
35	31	37	46	34	46	36	36	35	42
36	32	35	32	37	34	45	30	28	31
22	27	42	34	33	31	44	41	58	46
28	36	42	42	34	46	52	48	44	26
24	46	49	47	41	40	26	36	47	43
25	39	30	29	32	37	22	22	31	30
34	28	25	15	19	16	31	27	30	30
26	16	17	24	16	19	35	28	25	23
19	0	0	0	0	0	0	0	0	0